

KIS LAP

KI A LEGÉNY? (Lásd a 28. lapon.)

áz javára

s Pál 1 frt.,
 frt., László
 ula, Jenő és
 érek 50 kr.,
 és Viktor
 ., Adler Er-
 ipthay Ilma
 kari Aranka
 ariska 60
 frt 20 kr.,
 Föth Matild
 kr., Csiky
 n és Ignác
 n nővérek
 frt., Kozma
 Pákh Ma-
 ott 847 frt
 29 kr.

egyes kis
bácsi.

«
 ébe sajtóhi-
 g Alfred h.
 Löwensohn

eum-épület.
 rsulat.

XXIV. kötet. 2. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
 Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1883. január 14-én.

K I T A S Z I T V A !

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

Z IDEGEN egy perczig gondolkozott, aztán így szólt:

— Én tudnék módot, hogy megszabadulna a fiutól és még nyerne is rajta.

— Komolyan?

— Egészen komolyan. Én magamhoz veszem, adja nekem.

András gazda egy pillanatig ámulva nézett az idegenre. Én pedig szinte megdermedtem s reszkette vártam, mi fog történni?

Az idegen felém fordulva, így szólt:

— Jöjj csak közelebb, kis fiam.

Nem tudtam, engedelmesskedjem-e, de András gazda nyersen rám rivalt:

— Nem hallod? Jöjj ide!

Remegve álltam oda s az megtapogatta kezemet, lábamat, összevissza vizsgálgatott. Akaratlanul is az jutott eszembe, hogy mikor a riska tehenünket eladtuk, a kereskedő éppen így nézegette, vizsgálgatta meg. Talán ez az idegen meg akar vásárolni engemet?

— Ugy-e szép gyerek? szólt András gazda.

Akkor nem jutott eszembe, mi lehetett a durva embert, hogy egyszerre dicsérni kezd. Pedig hát csak úgy tett, mint a vásáron szokás, a hol mindenki dicséri a portékáját, melyen tul akar adni. Az idegen vállát vonogatta.

— Csinos fiu, hanem gyöngé, mondá. Mintha nem is falun nőtt volna fel, hanem valahol a városi szűk falak közt. No de

mindegy, nekem így is jó. Adja nekem kölcsön s én fizetek érte évenként tíz forintot.

— Micsoda? Tíz forintért adjam oda kölcsön? Akkor inkább megtartom. Majd dolgozik és megkeresi kenyerét.

— Soh'se beszéljen nekem effélet, jól ismerem én a világot. Hiszen éppen ezért akar szabadulni ettől a fiutól, mert jól tudja, hogy a nehéz falusi munkára nem alkalmas, hiába fogyasztja a kenyerét. Tíz forint is szép pénz és nem kell többé tartania, ruháznia a fiut. Kifizetem azonnal.

András gazda arcán látszott a pénzsovár szivtelenség, de azért még nem egyezett bele, még jobb vásárt akart csinálni.

— De nemesak addig van ám az, mondá. Ennek a fiunak előkerülhetnek a szülei és akkor bizonyosan jutalmat kap, a ki fölnevelte.

— Jól van, hát egyezzünk meg, hogy ez esetben osztozunk a jutalmon s én adok évi tizenöt forint bért a fiuért.

— Adjon huszat.

— Az sok, annyi hasznát nem igen veszem.

— És mire akarja használni?

Az öreg furesán mosolygott s félig jókedvűen, félig gunyosan felelé:

— Szükségem van utitársra. Már nagyon öregszem s mikor egész napi vándorlás után este megpihenek, szükségem van valakire, a kivel beszélgessek. De aztán meg a művésztársulatom számára is szükséges ilyen csinos kis ficzkó.

— És hol van a társulata?

— Itt vagyunk együtt mindnyájan. Mindjárt bemutatom az egész társulatot.

Az igazgató, mint ki is találta, az én vagyok, a híres Gáspár mester, művészeim között pedig ime ez a legelső.

Félrehajtotta köpönyegét s én szajátva bámultam egy furcsa vigyorgó teremtésre, a melyet addig még sohasom láttam. Azt sem tudtam, ember-é vagy állat? Mert a feje majdnem olyan volt, mint az emberé, de keze-lába feketés szőrrrel volt benöve és hosszú farka is volt. Ruhát it viselt: aranypaszomántos kék zubbonyt, mint valami generális. Alig lehetett nagyobb egy-egy jókora macskánál s éles fogait vicsorgatva nézett reám.

— Aha, ügyes kis majom, szólott András gazda.

Ez kissé magamhoz térített, mert bár nem láttam, de hírét már hallottam a majomnak.

— Ugyám, szólott Gáspár mester, ez a majom a művésztársulat legelső és legkitünőbb tagja. A többi meg ime ez a három kutya, egyik tudósabb a másiknál. Az egyik tud olvasni és az óráról ugatással megmondja, hányat mutat, a másik tánczol, a harmadik pedig, ez a szürke ni, a Káplár, ez valóságos lángész, mindazt tudja, a mit a másik kettő és a mellett olyan rendet tart a társaságban, mint akármelyik rendőrkapitány. Ha a majom vagy a másik két kutya akármilyen követ el, Káplár rögtön vagy maga rendet csinál, vagy engem figyelmeztet.

Mindjárt produkáltatta is a tudós állatokat s én tudatlan falusi gyerkőcz létemre nem győztem bámolni. Különben akárki is bámulhatta volna. Gáspár mester az állatok betanításában csakugyan nagy mester volt.

— Hát aztán ezt a Gábor gyereket mire használná.

— Nagyon sokfélére, ha jó esze van. A szemeiből azt látom, hogy nem ostoba fiú. Ezt különben mindjárt meglátjuk. Ha okos fiú, be fogja látni, hogy sokkal jobb dolga lesz, ha Gáspár mesterrel bejájja az országot, él szabadon és vigan és látja a nagyvilágot, mint ha itt marad és tudatlan parasztfiú lesz belőle, a ki csak juhot és ökröt legeltet, ha ugyan rábizza valaki. Ha sir-rí én bizony nem viszem magammal, eddigi hajlékából pedig kiűzik s nem tudom mi lesz belőle.

Elég eszem volt, hogy e szavakat megértsem. Annyi bizonyos, hogy Gáspár mesterrel menni nem volt épen oly nagy szerencsétlenség, sőt talán még mulatságos is az a vándor komédiás élet; igen, de akkor el kell válni a jó Dorka anyótól, a kit édes anyám gyanánt szerettem. — Erre meg az is jutott eszembe, hogy hát ha nem maradhatok Dorka anyónál, még ha nem megyek is a komédiással? Hiszen András gazda el akar üzni! Egészen megzavarodva, könnyezve álltam ott, nem tudva mit szólni. Most először éreztem, milyen keserű az elhagyott árva sorsa.

András gazda azonban nem törődött az én fájdalammal s hidegen mondá:

— Menj ki az udvarra és ott várj reám; de el ne menj nélkülem, mert kikapsz.

Engedelmeskedtem, bár jól tudtam, hogy azért küld ki, mert újra alkudozni akar fölöttem Gáspár mesterrel. Vagy félóra telt bele, mire kijött. Mit végeztek? Nem tudhattam, mert azonnal rám pa-

rancsolt, hogy kövessem haza, utközben pedig így szólt:

— Aztán otthon egy szót se szólj arról, a mi a koresmában történt, különben összetöröm a csontjaidat!

Ez nem valami kellemes biztatás volt, de hazaérve megnyugodtam, mikor András gazda azt parancsolta, hogy a fás kamrában hasogassak aprófát, mert tüzet akar rakni. A kamrából láttam, hogy Dorka anyó kimegy a házból, de ez nem tünt fel s az sem, hogy sokáig oda marad. Bizonyosan dolga van a faluban.

Reménykedésem azonban igen rövid ideig tartott.

Egyszerre hallottam, hogy András gazda nevémet kiáltozta. Siettem be a szobába, de amint beléptem, majd kővé váltam. Gáspár mestert láttam ott egész művészárságával, majnával, kutyáival. Rögtön az jutott eszembe, hogy érettem jött s András gazda azért tiltotta volt meg szólanom és Dorka anyót azért küldte el valami ürügy alatt a házból, hogy a jó asszony meg ne védhessen.

Ugy is volt.

— Vedd fel ködmönödet, kalapodat, Gáspár mesterrel fogsz menni, szólt András gazda.

Olyan nyersen, hidegen mondta, hogy könyörögni sem mertem hozzá. Hanem Gáspár mester szelid arcza nem ijesztett. Zokogva fordultam hozzá:

— Oh kérem, szépen kérem, ne vigyen el!

— No, ne sirj fiam, szólt Gáspár mester szeliden. Meglásd, nem lesz nálam rossz dolgod, nem vagyok ám én valami

kegyetlen szörnyeteg. Aztán miért is válnál meg innne olyan nehezen?

— Oh, anyácskám, jó anyácskám! Hagyjanak nála!

— Eh, már unom ezt a komédiát, szólt András dühösen. Vagy szép szerivel indulsz, vagy kiverlek a házamból. Itt ugyan egy perczig sem maradsz többé. Pusztulj!

Utésre emelte kezét, de Gáspár mester közbelépett.

— Soh'se dühösködjék. A fiu szereti nevelő anyját, ki csecsemő korától gondját viselte; nehezen esik elszakadnia tőle. De ez nagyon természetes és csak azt mutatja, hogy jó szive van. Hadd sirja ki magát. Most pedig térjünk a dologra. Itt a pénz.

Ezzel husz forintot olvasott le az asztalra, András gazda pedig gyorsan zsebre dugta, aztán egy kis batyut hozott elő.

— Itt van a fiu ruhája. Nem sok, könnyen elbirhatja.

— Jól van. Tehát induljunk. Fogd a batyudat, fiam, és menjünk.

Összekulcsolt kezekkel fordultam hol az egyik, hol a másik felé, hiába. Gáspár mester megfogta kezemet, — menni kellett. Mikor a kapun kiléptünk, kétségbeesetten kiáltám:

— Anyácskám, segíts! Anyácskám!

Nem hallotta senki. Hiába néztem körül, hiába kerestem Dorka anyót; ő messze volt, rajtam nem segíthetett.

— Szerencsés utat! szólt András gazda és visszatért a házba.

Vége volt minden reménynek. Gáspár mester szorosán fogta a kezemet, men-

ni kellett. Pár perc múlva már nem láttam a kedves házikót, melyben eddig olyan boldogan töltöttem gyermekéveimet.

Az ut mindjárt a falu mellett magas hegyre kanyarodott fel, lejtősen kigyózva egészen a csucsig. Jól ismertem ezt az utat, nyáronként sokat jártam rajta: jól tudtam, mely részeiről lehet belátni a faluba, arra a kedves házra, melyben eddig éltem. A hegynek majdnem a legtetején volt az utolsó kanyarodás, onnan még lehet látni, — azután még pár lépés, és az ut átvezetett a hegy tulsó oldalára, egészen idegen vidékre.

Szótlanul lépkedtünk egymás mellett, de a mint ez utolsó kanyarodáshoz értünk, félénken kérdém:

— Szabad egy kis sé megpihennem?

— Pihenj, kedves fiam, szólt az öreg.

Eleresztette karomat, de egyuttal intett Káplárnak és amint én az ut szélén lévő kőhalmazra ültem, a kutya mint valami ór mellém állt. Megértettem. Ha szökni akarnék, Káplár rögtön rám rontana.

De a szökésre nem gondoltam. Hova is? Hiszen eddigi hajlékomból az a szivtelen ember bottal verne ki. Csak azért állapodtam meg, hogy még egy utolsó

pillantást vessek addigi csöndes, boldog életem színhelyére. Jól láthattam a házacskát s körülte a kis kertet. Nagy távolságban volt ugyan, de a magasból jól át lehetett tekinteni s még a nagy körtefára is ráismertem. Szemem könybe lábadt, aztán hirtelen fölugrottam. A házból egy nő lépett ki s fehér kendőjéről ráismertem, hogy ez Dorka anyó. Ide-oda szaladt

a kertben, udvaron, karjait emelgette, — bizonyosan engem keresett. És én, mintha a nagy távolságból meghallhatná hangomat, teljes erőmből kezdtem kiáltani:

— Anyácskám! Itt vagyok, anyácskám!

Gáspár mester csodálkozva nézett reám.

— Mi lelt? Mit kiabálsz? kérdé.

Aztán közelebb jött s látva hová bámulok, ő is oda tekintett. Csakhamar kitalált mindent és félig magához így szólt:

— Szegény fiu!

De aztán megfogta a kezemet.

— Most már eleget pihentél, menjünk tovább. Még nagy ut van hátra.

Még egy utolsó bucsupillantást vettem hátra az ut kanyarodásánál s nem láthattam többé az ismerős völgyet, a kedves házikót, elszakadtam tőlök végkép, talán örökre. (Folytatása következik.)

A SZENT IBISZ-MADÁR. (Lásd a 31. lapon.)

AZ ELÁTKOZOT KÖRTEFA.

— Beszélyke. —

ELREESŐ helyen áll az a szegény vén vadkörtefa, melyre valamikor Isten tudja kicsoda mondta rá, hogy el van átkozva, meg van babonázva. Az okosabb emberek persze nevettek az ilyen beszéden, de a tudatlanok szentül hitték, pedig senki sem tudta megmagyarázni, hogy az a jó öreg körtefa mit vétett és mit véthetne valakinek. Ráfogtak mindenféle együgyü mesét és senki sem mert közelébe menni, nehogy valami boszorkány megezibálja. Ennek aztán nyáronkint örültek a madarak, mert a falubeli gyerekek nem rázták le az érett körtét.

Nem is igen járt volna senki a körtefa táján, ha épen arra nem vezet a rövidebb gyalogut a városba. De még így is csak az járt ezen az uton, a ki nagyon sietett.

Egy késő őszi napon halvány, szelid képü, szegényes öltözetü fiu indult a városból hazafelé, jókora batyuval a hátán. Vásár volt a városban s Berczi járt ott beteg özvegy anyja helyett holmi szükséges apróságot bevásárolni. Mikor a városból kiért és választania kellett a hosszabb országut és a rövidebb gyalogut közt, minden gondolkodás nélkül a gyalogutra tért.

— Ezen hamarább hazajutok és legalább nem kell attól félnem, hogy találkozom Palkóval. Ő is csak olyan együgyü babonás mint a többiek, fél attól a vén körtéfától: pedig a tanító ur neki is megmagyarázta, hogy nagy bolondság ilyen mesebeszédet elhinni. No de most az egy-

szer nem bánom. Láttam a vásáron, hogy pajtásával már szintén hazafelé készül. Ezen az uton nem kerülünk össze.

Berczi nem hiába félt a találkozástól. Mert ritkán találkozott Palkóval, hogy harc és háboru ne támadt volna köztök, a mi rendesen szegény Berczi kárával végződött. Palkó a legrakoncziatlanabb fiu volt a faluban s mert szülei gazdagok voltak, elbizakodott, durván, dölyfösen bánt mindenkivel; e mellett pedig olyan izmos, erős ficzkó volt, hogy a kibe belekötött, azt rendesen el is páholta. A többi fiuk tehát inkább a kedvében jártak és hizelegtek neki, a miért aztán Palkó elosztogatta köztök pénzét, nyalánságait. Egész kis király volt köztük, a ki ellen csupán Berczi lázadt fel. Mert vele is ugy akart bánni a gögös, durva Palkó, mint a többiekkel. Berczi azonban önérzetes fiu volt. Mikor Palkónak eszébe jutott egyszer, hogy csufolja Berczi anyjának szegénységét, Berczi bátran szembe szállt. Az igaz, hogy megkeserülte, mert hiába, Palkó erősebb volt; de Berczi nem bánta, ha megszenvedett is, azért mégsem türte, hogy Palkó akár őt, akár jó anyját csufolja.

De ebből aztán az következett, hogy elkekeredett ellenségek lettek. Berczi, ha csak szerét ejthette, kitért a Palkó utjából, de hát a kis faluban ez nem mindig lehetett s valahányszor találkoztak, Palkó mindig újra kezdte a csatározást és mindig újra ugyancsak megverte szegény Berczit.

Berczi tehát most, mikor még jókora batyut is czípelt a hátán, természetesen épen nem kívánt találkozni ellenségével és szaporán lépkedett előre a gyaloguton.

Annál kellemetlenebb volt a meglepetése, mikor az országút felől egyszerre nevét kiáltozta valaki s a mint megfordult, látta hogy Palkó van ott vagy négy pajtásával.

Bele is kötött Palkó azonnal, csufolódva messziről s mikor Berczi nem felelt, Palkó így szólt pajtásaihoz:

— Várjatok csak, kissé megtánczoltatom. Még úgy is adósa vagyok, mert a minap nyakón ütött s a tanító közbejött, hát nem üthettem vissza. Jertek utánam.

Megindultak, de Berczi is észrevette, hogy ellensége a gyalogutra tért. Gyorsabban kezdett menni. Palkó szaladásnak eredt, hogy utolérje; de Berczi sem volt rest és szintén futni kezdett. Tüskön-bokron keresztül futott, mint valami üldözött vad, Palkó pedig mindig a nyomába.

— Hiába futsz, nem menekülsz előlem, kiáltá neki tüzesedve. Kapsz tőlem vásárfiát a minapi nyaklevesért.

Berczinek azonban ezuttal semmi kedve sem volt a birkózásra. Mindenféle törékeny portéka volt a batyuban; megköszönné édes anyja, ha összetörve hozná haza, a mit nagy nehezen megtakarított pénzeszkén vásárolt. Futott tehát teljes erejéből, remélve, hogy Palkó majd csak bele un az üldözésbe; de Palkó most már csak azért is ki akarta tölteni boszuját.

Már vagy félóráig futottak s Berczi végre kezdett kimerülni, kivált mert a batyut is kellett czipelnie, mely ha nem is volt valami nehéz, mégis csak nehezítette a futást. Palkó mind közelebb jutott, már csak vagy husz lépésnyire volt s Berczi azt hitte, nem menekülhet a

durva ficzkó kezeiből; de akkor megpillantotta az elátkozott körtefát, melyhez épen közeledett. Mentő gondolata támadt, hirtelen letért a gyalogutról és ügyesen mint a macska, fölmászott a fára, hátán a batyuval. Jó magasan leült egy vastag ágra.

— No hát jöjj utánam! kiáltá és egy jókora galyat tört le fegyvernek.

Jól számított, Palkó csakugyan nem mert utánna menni. Félt az elátkozott fától, mert épen olyan tanulatlan, mint gőgös és durva volt. No meg ezuttal egy kicsit félt is, mert Berczi onnan felülről akár agyon is csaphatja, míg ő felmászik.

De azért nem tágitott s hamar kész volt a csatatervvel, sőt meg is mondta, hogy előre is megrémitse Berczit.

— Azt hiszed hogy megmenekültél? Megállj csak! Mindjárt itt lesznek pajtásaim és összehordanak fát, aztán tüzet gyújtunk, lefüstölünk a fáról, hahaha! Mindjárt itt lesznek, addig pedig szépen őrizlek.

Berczi nem felelt, hanem még följebb mászott a fán és egy helyen, a hol három vastag ág volt szét, kényelmesen berendezkedett, a batyuját levette a hátáról és egy erős ágra kötötte, aztán szétnézett. Messze köröskörül nem volt se fa, se bokor, a magasból nagy távolságra lehetett látni. Egyszerre így szólt le a folyton csufolkodó Palkóhoz:

— Jól van, jól. Azt hiszem, nem sokára könyörögni fogsz, engedjelek feljönni az átkozott fára. Hiába vagy a gazdag Palkó, itt fogsz dideregni egész éjjel.

(Folytatása a 26. lapon.)

HÓ-SIKLÓ. (Lásd a 29. lapon.)

(Folytatás a 23. laphoz.)

— No várj! Ezért még külön kikapsz, felelt Palkó dühösen. Már nem késhetnek sokáig a fiuk.

Pedig azok bizony késtek s Palkó titkon nagyon mérgeződött. Csak nem tértek a gyalogutról vissza az országutra, hogy elkerüljék az átkozott fát?

Oh, azt nem tették, tudják, hogy megharagszom. Mindjárt itt lesznek.

— Már itt vannak, szólta Berczi fönt a fa tetején.

— No csakhogyan megjöttek valhára, kiáltott Palkó. Már jóformán esteledik és eső is fenyeget, szaporán kell végeznünk.

Megfordult, hogy pajtásaihoz szóljon, de majd kővé dermedt szörnyű ijedelmében. Most már értette, mért beszélt úgy Berczi. Mert a fiuk helyett egész csapat farkas jött sebesen futva, egyenesen Palkónak.

Egy kis dombról, alig harmincz lépésnyiről iramodtak neki.

Nem volt idő gondolkodásra, más menekvés nem volt, mint fölmászni az elátkozott körtefára, még pedig gyorsan, mert az éhes ordások már egy szempillantás múlva rárontanak. Palkó eszeveszetten odaugrott a fához s megfélemlítve babonáról, Bercziről, kapaszkodott fölfelé s mire a farkasok a fa alá értek, szerencsésen följutott olyan magasra, hogy a fenekének nem érhatték el. De azért egész testében reszketett, görcsösen fogózkodott egy ágba, hogy le ne essék a biztos halálba.

A farkasok ijjesztően ordítottak, neki ugráltak a fának, aztán, mint ez szokásuk, letelepedtek a fa alá várva, hogy

valamiképp mégis megkerithessék prédájukat. Azt Palkó is tudta, hogy a veszedelmes állatok egyhamar nem tágítanak; pedig ő ott a legalsó vastag ágon rossz helyen ült. De hogy kapaszkodják följebb? Ott van Berczi, csak egyet rug vagy üt és Palkó lezuhan a farkasok torkába. És hátha Berczi most boszút áll a sok bánalomért, melyet szenvednie kellett? — Könnyen teheti... a magasból kedvére ereszkedhetik le, föbe ütheti ellenségét, a farkasok fölfalják és a világon senki még csak hírét sem fogja tudni, mi történt Palkóval, hová tünt el?

Ilyen borzasztó gondolatok jártak Palkó fejében, mert másról is olyan rossz indulatot tett föl, a miyen ő benne élt. Aztán érezte is, hogy bűnös, hogy Berczinek volna oka boszúra gondolni. Hamarjában nem is tudta, kitől féljen inkább, lent a farkasoktól-e vagy fönt Berczitől? Ugyancsak bánta most már nemcsak mai csínyét, hanem mindazt a sok gonosztságot, melyet a gyöngy, szegény, jószívű Berczin elkövetett. Reszketve leste, mit fog Berczi tenni.

Berczi azonban sokáig semmit sem tett, csak nézte onnan felülről, mi történik lent. Már sötétedni kezdett, mikor erős szél kezdett fujni és eső csepegni. Ekkor Berczi így szólt:

— Kapaszkodjál följebb, itt sűrűbbek az ágak, biztosabb helyet találsz. A farkasok egész éjjel itt fognak lesni, reggelig nem menekülünk. Nagy vihar jön, rázni fogja a fát, ha csak kézzel fogózol, kimerülsz és végre is leesel. Jöjj feljebb.

Berczi ezt olyan nyugodtan mondta, mintha valami jó barátjával beszélt volna.

Igaz is volt, a mit mondott. De hátha csak ravaszkodik, közelebb akarja csalni! Palkónak rossz volt a lelkiismerete, azért csak ilyet tudott gondolni. Nem is mozdult tehát, míg Bercezi újra meg nem szólalt:

— Látom, félsz tőlem! Azt hiszed ha bántani akarnálak, már le nem dobtalak volna a farkasok közé? Ne félj, nem fizetem vissza, a mit velem tettél. Különben tégy a mint tetszik, többet nem szólok.

Palkó csakugyan nagyon rossz helyen volt s végre félve bár, de mégis följebb kapaszkodott, majdnem Bercezi közelébe. Itt olyan jó helyet talált, hogy akár karos székben sem ülhetett volna jobban; két kezével egy-egy erős ágat karolt át s bátran el is aludhatott volna. De erre most nem gondolhatott, mert csakhamar kitört a vihar, a szélvész isszonyuan rázta a fát, az ágak recsegtek, ropogtak s havas eső szakadt a nyakukba. Palkó, mikor a farkasoktól már nem kellett félnie s látta, hogy Bercezi nem bántja, a régi babonára gondolt, s szentül hitte, hogy mindezt a sok bajt az elátkozott fa okozza, és azok a farkasok is talán épen valami elváltozott boszorkányok. Fogai vaczogtak s félig magában felsóhajtott:

— Ennek mind ez az elátkozott fa az oka!

Bercezi meghallotta s majdnem boszusan mondá:

— Megjöhetne már az eszed. Inkább adj hálát a Gondviselésnek, hogy ez az öreg fa itt áll. Nélküle a farkasok már fölfaltak volna.

Palkó kénytelen volt belátni, hogy ez igaz. Szégyelte is babonását Bercezi előtt és akaratlanul is arra kellett gondol-

nia, hogy ez az ő ellensége, ha gyöngé és szegény fiu is, de bizony okosabb és jobb szívé. Nemcsak boszuállásra nem gondol, hanem még az oktalan ijedezést is kiveri belőle, úgy hogy végre is nincs más baja, mint hogy kissé megázik; de hát ez nem valami nagy szerencsétlenség, már ugy is téli ködmönt viselnek, nagyon nem áznak át.

A szél és eső végre elállt, az ég kiderült és a hold fényesen világította meg a tájat. Már késő éjszaka lehetett, de a farkasok még mindig ott leskelődtek a fa alatt, a két fiu pedig ott kuporgott fönt a fa tetején. Bercezi bizony igazat mondott, az éhes farkasok egész éjjel ott lesték a prédát.

Ez nem épen kellemes éjszakázás volt Bercezi, aki hozzászokott a nélkülözéshez, bajhoz, csakhamar belenyugodott s még örült, hogy nagyobb veszedelem nélkül mulik el a baj. De Palkó, ki még mindig válogatott, kényeskedett, annál keservebben érezte furcsa szorult helyzetét. Lassanként meg is éhezett, el is álmosodott, pedig arról ugyan szó sem lehetett, hogy ott a fa tetején vacsorát kapjon vagy elaludni merhessen. És mégis, — mindakettő megtörtént.

Bercezi, miután sokáig szótlanul ült, egyszerre bontogatni kezdé a batyut, melyet maga elé egy ágra kötött. Elóvett belőle valamit, ketté törte s lenyújtotta Palkónak.

— Fogd . . . azt hiszem, te sem igen kapsz ma meleg vacsorát.

Palkó fölnyult, nem igen sejtve, mit nyujt feléje Bercezi. Hát az bizony egy fél cipó volt, pompás fehér cipó, melyet Bercezi a vásáron vett magának vásárfiá-

nak. Másnapra szánta, de hiába, a szűkség nagy ur, el kellett fogyasztani a csemegének szánt cipót. Palkó szinte elpirult . . . az ő ellensége, a szegény, sokszor kicsufolt Palkó menti meg őt az éhségtől! Vissza adta volna a fél cipót . . . de tudja Isten, miért, jóformán szólani sem mert. Aztán meg éhes is volt, hát bizony igen rövid idő alatt meg is ette.

Mikor a vacsorával elkészültek, Berczi megint kotorázott a batyuban s ezuttal hosszú ruhaszárító kötetet vett elő. Volt bicskája, kettévágta a kötelet és a felét lenyújtotta Palkónak.

— Fogd ezt a kötelet és a derekadnál fogva kösd magadat oda a fához; én is azt teszem. A fáradság előbb utóbb erőt vesz rajtunk s elalszunk; ha oda nem kötjük magunkat a fához, leesünk a farkasok torkába.

Palkó engedelmeskedett. Berczi aztán még így szólt:

— És most, Palkó, legyen becsületed. Én álmos vagyok, de valahogy eszedbe ne jusson, hogy álomban rám rohanj. Majd ha otthon leszünk a faluban, akkor újra verekedhetünk, ha épen kedved tartja.

Palkó lelke mélyen meg volt szégyenítve, de meg is hatva. Könyezve felelé:

— Oh, Berczi, hát annyira gonosznak tartasz! Igaz, megérdemeltem, hogy minden roszt képesnek gondolj. Gyöngye vagy és én bántottalak, szegény vagy és én csufoltalak, — durva, szívtelen és dölyfös voltam, te pedig jóval fizetél most vissza. Hidd meg, lelkemből sajnálom, a mit ellened vétettem s ha megbocsátanád, örülnék, ha ezután jó barátok lehetnénk. Bocsáss meg, édes Berczi!

— Én nem haragszom. De ami a barátságot illeti, azt majd akkor látjuk meg, ha újra otthon leszünk. Majd megvállik, mit gondolsz akkor. Jó éjszakát!

És Berczi neki támasztotta fejét a fának s elaludt. Ott aludtak mindketten reggelig.

Reggel a faluból sokan kerekedtek föl az elveszett két fiu keresésére. Mikor a nap fölkelt s emberek közeledtek, a farkasok elfutottak s Berczi és Palkó végre leszállhattak a földre. Meg is elégték a szállást a körtefán, csakhogy azért mégis áldották az elátkozott körtefát, mely megmentette őket.

De Palkó még másért is áldotta. Mikor megint a földön voltak mindketten, oda ment Berczihez és kezét nyújtott neki, aztán megölelte. Berczi szívből megbocsátotta a multakat és mint jó barátok tértek haza.

És e naptól fogva aztán igazi jó barátok maradtak, mert Palkó egészen megváltozott, kevélységről, durvaságról leszokott s derék ember vált belőle, Berczivel pedig sokszor elsétált a jó öreg körtefához, melyet most már nem kerül el senki sem, mert a Berczi és Palkó esete véget vetett a babonának.

K I A L E G É N Y ?

(Képpel a czimlapon.)

AHÁNY czicza, rucza, csirke, liba van az udvaron, mind elismeri, hogy Topszi a legkülönb legény a határban. Mikor ő kiáll a tornác ajtajába és szétnéz, akkor hanyatthomlok menekül mindenki, a ki ott valami rosztban töri a fejét: a tyukoecska mely a ház tövében kapargál épen úgy, mint a czicza, mely a

galamb-ducz körül leselkedik. Nem is tűrné el Topszi, hogy valaki rendetlenkedjék; inkább jó előre is egy kis hajtóvadászatot tart, elkerget a ház elől mindent és mindenkit. A ki és ami nem oda való, még ha valami jámbor kolduska vetődik is arra, az is megijed a rettenetes mord képü vitéztől.

Pedig hát ami Topszi kutyánk éppen séggel nem olyan veszedelmes, a milyennek látszik. Tehet ő róla, hogy olyan furesa fenyegető pofácskája van? Az igazat megvallva, még soha sem láttam, hogy valami igazi nagy vitézi tettet vitt volna végbe, amit különben nem is kíván tőle senki, mert az ő fő feladata az, hogy Juliskának és Emilkének a játszópajtása legyen.

Ennek a feladatának meg is felel derekasan s a milyen mord a képe, éppen olyan szelid és türelmes különben egész természete. Juliskáért pedig akár a tűzbe is berohanna. De van is oka rá, mert a kis Juliskának köszönheti, hogy most olyan jó dolga van. Tavaly télen ugyan csak vinnogott ám az éhségtől és hidegtől. A városban egy szegény ember hordozta kezében az utcán, mikor a kis leány és mamája éppen ott jártak látogatásban. Juliska megsajnálta az alig pár hetes furesa képü kis állatot és addig könyörgött a mamájának, míg megvette a szegény embertől. Hazahozták s Juliska nagy gonddal nevelte föl kis kedvencét. Van is olyan jó dolga, hogy nem cserélne akár melyik kis királylyal sem. Míg a szegény komondorok fagyos téli éjeken kint őrzik a házat, Topszi a kályha mellett puha pokróczon nyújtózik, ebédre a legjobb csontocskákat kapja és meg is hizott bele, mint a felfujt dudu. No de aztán szereti is kis gazdasszonyát és békességesen türi akár hogy czibálja. Juliska a fülét, vagy ha a legpompásabb falatot teszi is az orrára, nem engedve meg, hogy azonnal bekapja. Utoljára persze mégis csak övé a jó falat.

Nem csoda, ha Topszi kissé elbizakodott, mikor a sokféle lábas jószágból csak neki szabad a szobában járnai, Juliskával játszani és vele sétálgatni. Van is szörnyen nagy tekintélye s szóba se áll holmi közönséges házőrző kutyákkal, csak messziről áll ki eléjük nagy hetykén s a tornác ajtajából kérdi:

— Ki a legény? kaff! Van-e még több olyan kutya mint Topszi? Kaff kaff!

Ha azután valamelyik komondor fogait viesoritva közeledik, Topszi megvetőleg hátat fordít neki és visszatér a szobába. Már én bizony nem tudom, büszkeségből teszi-e, vagy mert talán szepeg egy kicsit?

Hó síkló.

(Képpel a 24—25. lapokon.)

EZ AZTÁN a szánkózás!
 Hegyen völgyön sűrű hó.
 Ez aztán a mulatság!
 Nincs is hozzá fogható.

*Keservesen czipeljük
 A szánkót a hegyre fel,
 Egymás mögött szuszogunk
 Ötivel és tízivel.*

*De aztán ha fenn vagyunk
 S zúdulunk a völgybe le:
 Akár égből szállanánk
 Mint angyal a földre le.*

*Csak hogy persze megesik,
 Hogy egyikünk a sorból
 — Ha szánjával megbotlott —
 Nagy-urasan felfordul.*

*S utána a második,
 Harmadik és negyedik.
 Am ezen, aki vitéz,
 Biz' el nem keseredik.*

*Ha felbukik, jót nevet,
 Jót hemperog, megforog —
 Talpra ugrik s így kiált:
 »Ez is katona-dolog!«*

Rontó Pali Rajzaiból.

Rontó Pali kapja
magát
S azt a jámbor sarki
kofát
A gézengúz, gonosz
csontja
Ház falára leraj-
zolja
Amint ülve számár-
háton
Jelenik meg a
vásáron.
A jó öreg Sári
nénit!...

Ittláthatjátok a képit.

Másszor meg fog
kalamárist,
S nézve a vén kom-
fortáblist
Amint ottan ül a
bakon,
Azt mondja: »no ezt
lekapom!«
Le is kapta. Kocsi és
ló —
Mért is tagadnám?
— hasonló.

S ki látta, még mind azt mondta:
»Adta Pálja, gonosz csontja!«

Drótos tótot hogy
meglátja,
Azt is mindjárt lepín-
gálja.
Janó magát fölis-
merve,
A kalapját leteperte,
S nagy mérgében így
kiabál:

»Engem pingál a Rontó Pál!«
S hogy így kiált az atyafi —
Így kapta le Rontó Pali.

Megpillantva a ház-
mestert
Palkó rögtön forral
tervet.
A hogy a nagy kulcsot
tartja:
Ép olyannak lerajzolja!
S fogva pacsmagot és
pépet,
Ezt a házmesteri képet,
Fékom adta gonosz fattyja,
A kapura kiragasztja!

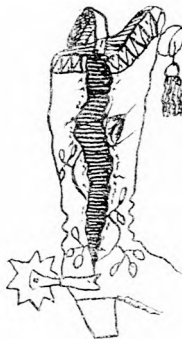
*

A kádárt is meg-
tréfálja:
Kisértetnek lepín-
gálja.
Rettentően égnek álla
Kádár minden haja-
szála.
És hordaját hogy
veszi le?

Se fenéke, se födele!
Szegény kádár mérges nagyon —
Rontó Pali nevet azon.

*

Hát még a jó eszmazián,
Azon fog ki még igazán!
A remekét úgy rajzolja,
Hogy foszlóban bojtja, rojtja,

Huszár a vad csizma-képtül
Elborzad és vissza rémül,
Csizma szára is úgy mered,
Hogy egyszerre ketté reped.

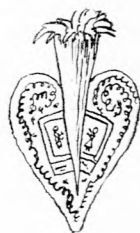
S playbászával Rontó Palya
Ugy a hogy: im összecarrja.
Hanem ó varázs, igézet! . . .
Avagy rettenetes végzet! . . .
A huszár-csizmának feje
Eltűnt, nincsen, hült a helye;
S ezt így magyarázza Palya:
Rosz csizmát varr ez a varga.

Hej te szegény csizmazia,
Méltán haragszol miatta.
Hol is az a musta, vagy ár?
S im nézéték: a csizmaszár,
Mely valahogy fönt egész lett,
Itt csufosan szerzte feslett.
S Pali azt is lepingálja:
Varga hogy ugrik kinjába'!

»Bizony ez a Rontó Palkó,
Egy nagy akasztani való!«
Ezt kiáltja, kofa, kocsis,
Kádár, házmester s a tót is.

S főleg a jó öreg varga —
Annak nagy ám a haragja!
De hát egy sem tagadhatja,
Hogy ügyes a gonosz fattyja!

A SZENT IBISZ-MADÁR.

(Képpel a 21. lapon.)

AFRIKÁBAN, a híres Nilus folyó partjain él az a madár, melyet hajdan egy nagy nép, az egyiptomi, szentnek tartott. Ibisz a neve s egyszerű, jámbor szárnyas állat, melyről senki sem tenné föl, hogy hajdanában olyan nagy tisztességben állott. Körülbelől akkora, mint a tyúk s tollazata fehér, csak a feje, nyaka s farka fekete. Mivel azonban a gázlok osztályából való, vagyis hosszú lába van, első pillanatra nagyobbak látszik, mint a milyen igazán.

Az ibisz, mint a gázlok általában, a víz partján tanyáz és kisebb vízi állatokkal táplálkozik, gyikot, békát, kigyót elpusztít és ezzel hasznot tesz. Nem üldözik tehát most sem, de a szent hírének vége van; persze a jámbor ibisz-madárnak ez mindegy, nem tudja, hogy ősei, a hajdani ibiszek milyen nagy tiszteletben állottak az őskori egyiptomiaknál, abban az időben, mikor még a Fáraók uralkodtak ott és mindenféle bálványokat imádtak.

Akkoriban természetesen nagy bűn lett volna ibisz-madarat megölni. A templomokban mindenfelé látható volt a szent madár képe, kifaragva vagy lefestve s ünnepies alkalmaknál fényes körmenetben

is körülhordozták. A templomoknál tartottak élő szent íbiszeket is, melyeket aztán, ha kimultak, bebalzsamoztak. A ki ilyen szent madárhoz hozzányulni mert volna, azt halál éri okvetlenül. De nem is bántotta senki, hanem imádkoztak hozzá s kérték segítségét mindenféle bajban. A jó madár persze nem sokat tudott róla és beírte azzal, hogy a templom udvarán jól tartották mindennel, a mit szeme szája kívánt.

Sok száz, sőt ezer esztendő mult azóta, nagy háboruk folytak Egyiptom földjén, idegen népek hódították meg az országot s a régi vallás megszűnt, a régi templomokat romba döntötték. De a romokat megbámulják, a kik ott utaznak, mert a romok is mutatják, milyen nagy-szerűek voltak azok az őskori templomok. És a falakon, oszlopokon látni még a farragványokat s azok közt sokszor a szent íbisz-madár képét is.

Van az íbisznek egy fajtája, mely néha messzebb északra is elvándorol nyáronként. Néha eljön egészen hozzánk Magyarországra is és tavaly meg az idén a Balaton és a Tisza partjain sokat lehetett látni.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

A szent. Ünnepek alkalmából kis olvasóim oly nagy számmal emlékeztek meg az ő Fergő bácsi-jukról szívből fakadt, kedves jókívánataikkal, hogy valóban a »KIS LAP«-nak egy külön számát kellene kiadnom a végből, hogy mindégynének külön-külön mondják forró köszönetet a szeretet és ragaszkodás e megható jeleiért. Nem tehetek egyebet, mint hogy egy nagy öleléssel lélekben valamennyjőtököt a szívemhez szorítalak. Isten tartson, Isten oltalmazzon, Isten neveljen föl titeket azok örömére, boldogságára, akik szeretetben egyesültek köröttek. — **Modor Anna.** A királyi palota kibővítése csakugyan szóba jött s tavaszkor a megelőző munkálatokhoz már hozzá is fognak. Ha úgy épül ki aztán ez a palota, mint a hogy a híres Ybl építész tervezte: a legpompásabb rezidenciák sorába lép a budai királyi lak. — **Szent-irmay Béla.** Gyöngye munkácska. Nem is szokás leírast úgy oda hányni, mint a hogy tetted. A

külső megfelel a belsőnek. — **Haragai Miklós.** Neked sem mondhatok vigasztalóbbat. — **Dorina néni.** A régi kedvesség csak télen-nyáron egyaránt hajtja virágait ott a Mátra tövében. Ezer üdvözlét. Levélment. — **Csukássy Jenő és Bella.** Haladástok a tanulmányokban s példás magatok viselése a legedesebb jutalom, a mivel meghálátatok a szülők aggódó szerelmét s dajkáló gondját. A különösen tartalmaért szép levelet s Bella jegyét eltettem a levélgyjűteményembe. — **Szántó Terka.** A változást kedves tudomásul veszem. — **Torkos Béla.** Jegyzékbe veszem. Ha Isten éltet bennünket, a jövő Karácsony ünnepeén diszre virul. — **Mauritz testvérek.** Pénteken, a déli órákban, szívesen látlak a szerkesztéségi irodában. — **Szűsz Iluska.** A cím: Deutch M. féle mű intézet. Bálvány-utca 12 sz. — **Kirkorovits testvérek.** Szellemi és erkölcsi gyarapodástokból a »Kis Lap« is kikéri a maga részét. — **ifj. Jankó János.** Elég ügyes dolgozat. Némi változással meg fog jelenni. — **Diszek Herminával** tudatja *Pazar Lenke*, hogy lakhelye **Monok** (Zempl. m.) — **P—j A—a.** Kedves elégtételünkre szolgál a szép siker. Az intézet kitűnő vezetése ilyen részletből is kiderül. — *Több rendbeli küldeményt, (rejtvényt, elbeszélést stb.), melyet egyenkint itt elő nem sorolhatok, egy és más okból nem közölhetek.*

Jótékonyság.

A szegény gyermek-kórház javára adakoztak még:

Anyos Flóra, Elvira, Kálmán és Aladár 4 frt., Páskay Anna nevelő intézetében tartott színi előadás jövedelmeké 10 frt., Birkl Margit 1 frt 20 kr., Nádory Vilmos 50 kr., Körmندی Anna és Jolán 1 frt., Kálazdy Teréz 1 frt., Plotényi Nandine, Jenő és Géza 5 frt., László Ilonka és Mariska 1 frt., Jaszinger Alfréd és Károly 1 frt., Bydeskuthy Örzse és Sarolta 2 frt., Maderspach Julka 2 frt., Hanskarl Sándor és Ernő 2 frt., Csehy Margit és Ilona 2 frt., Blum Rezső 50 kr., Báró Puteani Vilma, Irma, Paula és Iona (egyenként 2 frt.) = 8 frt. Gretzmacher Etelka 2 frt., Sallay Giza és Gyura 1 frt., Finaly Lajos és Gábor 1 frt. — A már eddig kimutatott 881 frt 29 krral együtt összesen: 926 frt 49 kr.

Az Ég áldása legyen a kegyes kis adakozókon.

Fergő bácsi.

Felelős szerkesztő: **Fergő bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest, Barátok-tere 3-ik sz., Athenaeum-épület. Budapest, 1883. Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.